

Flera negativa kostnadseffekter vid privata vägavgifter istället för att betala via skatten. RÄKNEEXEMPEL

I min ekonomiska rapport som jag skänkt till Leksand, går jag igenom ett stort antal Effekter varav 16 är klart Negativa vid privata vägavgifter (se sammanfattning sidan 74). Här är fyra av de Negativa kostnadseffekterna:

1. **Det blir dyrare att betala med redan skattade medel.** I exemplet nedan behöver de inblandade få fram 3,000 kronor i vägavgifter via sina nettoinkomster. Med en kommunalskatt som är på 33,8 % behöver de först tjäna in brutto 4,532 kronor för detta enligt följande enkla formel: $3,000 \text{ kr} / (1 - 0,338) = 4,532 \text{ kr}$.
2. **Det blir orättvisa fördelningseffekter och svårare för låginkomsttagare att kompensera sig, vid privata vägavgifter.** Se räkneexemplet nedan.
3. **Väghållningens kostnadseffektivitet och rationaliteten i väghållningen blir sämre med vägavgifter och 40 - 60 väghållare istället för att bygga en professionell väghållningsorganisation.** Gör att totalen blir dyrare. Missade **stordriftsfördelar** vid underhållets utförande och missade **skalfördelar** i administration och planering av underhållet. Mer ineffektivitet och **oavlönat fritidsarbete. Suboptimering** (man optimerar insatserna sett ur en GA:s synvinkel men missar helhetsperspektivet så att man riskerar att inte renovera där det är allra störst risk för ras i närtid).
4. **Risk för att framkomligheten och tillgängligheten för företag, besökare och Leksingarna själva på sikt skadas.** Vilket kan negativt påverka tillväxten och försämra kommunens skatteunderlag.

RÄKNEEXEMPEL (skall **försöka** vara pedagogisk – ursäkta om jag inte lyckas – ringrostig):

Vi har 3 fastighetsägare som tillsammans skall generera + 3,000 kr per år för underhållet, underhållsskulden och lagning av samfällda trasiga vägar.

Andersson (A) har en hel andel i en GA och en årlig beskattningsbar inkomst på 1 000 000 kr vilket innebär en nettoinkomst på ca 662,000 kr

Bengtsson (B) har ingen andel i en GA (Lummerhöjden?) och en årsinkomst på 500,000 kr, 331,000 netto.

Carlsson (C) har en hel andel i samma GA som (A) och en årsinkomst på 300,000 kr, 196,600 kr netto.

Skattesatsen för Leksand 2025 är 33,80%.

(Alternativ 1) Vi tar det solidariskt på skatten.

För att få ut + 3,000 kr per år från A, B och C måste vi **höja skatten med +0,17% för alla tre.**

A får då en skattehöjning med + 1,667 kr per år.

B får då en skattehöjning med + 833 kr per år.

C får då en skattehöjning + 500 kr per år.

För att **kompensera sig** och bibehålla sin privata nettoinkomst (efter skatt) behöver alla tre **öka bruttoinkomsten med + 0,25 procent** vilket innebär att A behöver öka sin

inkomst före skatt med + 2,530 kr per år, B med + 1,230 kr per år och C med + 760 kr per år.

(Alternativ 2) Vi tar det via privata vägavgifter.

För att få ut + 3,000 kr per år från A, B och C måste vi ta ut en vägavgift på + **1,500 kr vardera från A och C** utifrån deras andelstal.

B slipper betala eftersom hen sluppit undan andelstal i en GA.

Den privata Vägavgiften motsvarar en skatthöjning med endast + 0,15 % för Andersson men med hela + 0,5 % för Carlsson med den lägsta inkomsten. Och ingen alls för Bengtsson förstås. Jämför detta med + 0,17 % för alla tre i Alternativ 1.

För att kompensera sig och försöka bibehålla sin privata nettoinkomst (efter skatt) behöver Bengtsson inte göra något alls eftersom hen ju slapp vara med och betala.

Andersson som är den som tjänar mest behöver nu bara öka sin inkomst med + 0,23 % för att kompensera sig. I alternativ 1 var det + 0,25 %.

Den som får svårast att försvara sin nettoinkomst vid privata vägavgifter är Carlsson som har lägst inkomst. Hen skulle behöva få till en inkomstökning med hela + 2,285 kr vilket är + 0,76%. Att jämföra med + 760 kr (+ 0,25%) i alternativ 1 att ta det på skatten. Det är även stor sannolikhet att det troligen är Carlsson som redan från början är i störst behov av kommunens sociala omsorgsinsatser.

Här finns Rapporten om de ekonomiska effekterna: <https://527f2e7bde.clvaw-cdnwnd.com/a883f7e4f2c484465cdc40e147e23b84/200000194-b27e5b27e8/2.5.2%20Drift%20Underh%C3%A5ll%20Samf%C3%A4llda%20v%C3%A4gar%20Leksand.pdf?ph=527f2e7bde>